

2 Temmuz 2019 Tarihli Hukukî ve Ticarî Konularda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizine İlişkin Lahey Anlaşması Türkçe Metni

Ahmet Dülger^{*}, Merve Dülger^{**}

Aşağıda imzası bulunan, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Arjantin, Arnavutluk, Avrupa Birliği, Avustralya, Avusturya, Belarus, Belçika, Brezilya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Çin, Danimarka, Ekvador, Estonya, Fas, Filipinler, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika, Hırvatistan, Hindistan, Hollanda, İngiltere ve Kuzey İrlanda, İrlanda, İspanya İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Kazakistan, Kıbrıs, Kore, Kosta Rika, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Macaristan, Meksika, Mısır, Moldova Cumhuriyeti, Norveç, Paraguay, Peru, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, Sri Lanka, Sırbistan, Singapur, Slovakya, Slovenya, Suudi Arabistan, Şili, Tunus, Türkiye, Ukrayna, Uruguay, Ürdün, Vietnam, Yeni Zelanda, Yunanistan ve Zambiya delegeleri ile gözlemci olarak katılan Birleşik Arap Emirlikleri, Endonezya, İran, Özbekistan, Tayland, ve Zimbabve üyeleri ve temsilcileri 18 Haziran ve 2 Temmuz 2019 tarihleri arasında Lahey'de, Hollanda Hükümeti'nin daveti üzerine Yirmi-İkinci Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı oturumuna katılmışlardır.

Toplantı kayıtlarında yer alan müzakereler sonucunda aşağıdakileri kabul etmişlerdir

Anlaşmanın Metni

A. Anlaşma

Hukukî veya Ticarî Konulara İlişkin Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizine Dair Anlaşma

İşbu Anlaşmaya taraf olan ülkeler,

Herkes için adalete etkili erişimin geliştirilmesi ve kurallara dayanan çok taraflı ticaret ve yatırım ile hareketliliğin hukuki işbirliği sayesinde kolaylaştırılması amacıyla,

* **Sorumlu Yazar:** Ahmet Dülger (Arş. Gör.), İbn Haldun Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye. E-posta: ahmet.dulger@ihu.edu.tr ORCID: 0000-0003-2527-2099

** Merve Dülger (Avukat/Yüksek Lisans Öğrencisi), İbn Haldun Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Özel Hukuk Bölümü, İstanbul, Türkiye. E-posta: merve.dulger@ibnhaldun.edu.tr ORCID: 0000-0003-1848-5707

Atf: 2 Temmuz 2019 Tarihli Hukukî ve Ticarî Konularda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizine İlişkin Lahey Anlaşması Türkçe Metni (çev. Ahmet Dülger ve Merve Dülger) (2020) 40(2) PPIL 1731. <https://doi.org/10.26650/ppil.2020.40.2.0020>

Söz konusu işbirliğinin hukukî ve ticarî konulara ilişkin yabancı mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi için oluşturulacak yeknesak temel kurallar ile geliştirilerek söz konusu mahkeme kararlarının etkili şekilde tanınması ve tenfizinin gerçekleştirilebileceğine inanarak,

Bu hukuki işbirliğinin özellikle yabancı kararların küresel olarak dolaşımına ilişkin büyük bir öngörülebilirlik ve kesinlik sağlayan ve 30 Haziran 2005 tarihli Yetki Anlaşmalarına Dair Sözleşmenin tamamlayıcısı olan bir uluslararası hukuk düzeni gerektirdiğine inanarak,

Bu anlaşmayı imzalamaya aşağıdaki hükümler üzerine mutabık kalmak suretiyle karar vermişlerdir -

Bölüm 1. Kapsam ve Tanımlar

Madde 1

Kapsam

1. Bu anlaşma hukukî ve ticarî konulara ilişkin mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizine uygulanacaktır. İşbu anlaşma özellikle gelir, gümrük veya idari hususlarda uygulanmaz.
2. Bu anlaşma, Âkit Devletlerden birinin mahkemesi tarafından verilen kararın diğer bir Âkit Devlette tanınması ve tenfizinde uygulanacaktır.

Madde 2

Kapsam Dışı Hususlar

1. Bu anlaşma, aşağıda belirtilen konularda uygulanmayacaktır:
 - a. Gerçek kişilerin statüsü ve ehliyeti,
 - b. Nafaka yükümlülükleri,
 - c. Evlilik mal rejimleri ile evlilik ve benzeri ilişkilerden doğan diğer hak ve yükümlülükler de dâhil, diğer aile hukuku meseleleri,
 - d. Vasiyetname ve miras,
 - e. İflas, konkordato, finansal kurumların sona ermesi ve benzeri konular,
 - f. Yolcuların ve malların taşınması,
 - g. Sınır ötesi deniz kirliliği, ulusal yargı alanı dışındaki bölgelerdeki deniz kirliliği, gemi kaynaklı deniz kirliliği, deniz alacaklarına karşı sorumluluğun sınırlandırılması ve müşterek avarya,
 - h. Nükleer hasar sorumluluğu,
 - i. Tüzel kişilerin ya da gerçek veya tüzel kişi topluluklarının geçerliliği,

- hükümsüzlüğü veya tasfiyesi ve bunların organlarına ait kararların geçerliliği,
- j. Resmi sicil kayıtlarının geçerliliği,
 - k. Hakaret,
 - l. Mahremiyet,
 - m. Fikri Mülkiyet,
 - n. Resmi görevlerini yerine getiren personelinin faaliyetleri dâhil olmak üzere silahlı kuvvetlerin faaliyetleri,
 - o. Resmi görevlerini yerine getiren kolluk görevlilerinin faaliyetleri dâhil olmak üzere kolluk kuvvetlerinin faaliyetleri,
 - p. antitröst (rekabet) meseleleri, gerçek veya potansiyel rakipler arasında fiyatları sabitleme, hileli teklifte bulunma, üretim sınırlaması veya kotası belirleme, tüketicileri, tedarikçileri, bölgeleri veya ticaret hatlarını ayırıştırarak pazarı bölme yönünde rekabet önleyici anlaşma veya uyumlu eylemlere ilişkin olan ve bu eylemler ile eylemlerin etkisi menşé ülkede gerçekleşen icraatlara dayanan kararlar hariç olmak üzere,
 - q. Tek taraflı devlet önlemleri ile devlet borcunun yeniden yapılandırılması.
2. Kararın verildiği yargılamada, işbu Anlaşma'nın kapsamına girmeyen ancak yalnızca ön sorun olarak ortaya çıkan ve yargılamanın esasını teşkil etmeyen meseleye yönelik karar, Anlaşma'nın kapsamı dışında değildir. Özellikle, bir meselenin savunma olarak ileri sürülmesi durumunda, bu mesele yargılamanın amacını oluşturmuyorsa, ilgili karar Anlaşma'nın kapsamı dışında değildir.
 3. Bu Anlaşma tahkim ve ilgili usullere uygulanmayacaktır.
 4. Yargılamanın taraflarından birinin hükümet, hükümet temsilcisi veya Devlet adına hareket eden herhangi bir kişi dâhil olmak üzere, bir devlet olması, kararı Anlaşma kapsamı dışında bırakmaz.
 5. Bu Anlaşmadaki hiçbir düzenleme, devletler veya uluslararası kuruluşlar ile bunların kendilerine ve malvarlıklarına ilişkin yargı dokunulmazlığı ve yargı bağımsızlığına etki etmeyecektir.

Madde 3

Tanımlar

1. İşbu Anlaşmada;
 - a. “davalı” menşé ülkede aleyhine dava ve karşı davada bulunulan kimseyi,
 - b. “karar”, adı ne olursa olsun, kararname veya emir ve esas hakkında verilen hükmün bu Anlaşma uyarınca tanıma veya tenfize tabi olabilecek bir kararı

içermesi şartıyla, mahkeme (adli memur dâhil) tarafından masraf ve harcamalara ilişkin verilen hükümler dâhil mahkeme tarafından esas hakkında verilen herhangi bir karar ifade eder. Geçici koruma tedbirleri karar değildir.

2. Gerçek kişi dışındaki tüzel kişi ve kuruluşların,
 - a. Kanuni yerleşim yerinin bulunduğu;
 - b. Hukukuna göre tüzel kişilik kazandığı veya kurulduğu,
 - c. İdare merkezinin bulunduğu; veya
 - d. Asıl işyerinin bulunduğudevlette ikamet ettikleri kabul edilecektir.

Bölüm 2. Tanıma ve Tenfiz

Madde 4

Genel Hükümler

1. Âkit Devletlerden (menşe ülke) birinin mahkemesi tarafından verilen kararların bir diğer Âkit Devlette (başvurulan ülke) tanınması ve tenfizi bu Bölümdeki hükümler kapsamında yapılacaktır. Tanıma veya tenfiz, ancak bu Anlaşma'da belirtilen hallerde reddedilebilecektir.
2. Başvurulan ülkede kararın esasına ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmayacaktır. Bu tür değerlendirmeler yalnızca işbu Anlaşma'nın uygulanması bakımından gerekli hallerde yapılabilecektir.
3. Bir karar, yalnızca menşe ülkede etkisi var ise tanınır ve yalnızca menşe ülkede icra edilebiliyor ise tenfiz edilir.
4. 3. fıkrada belirtilen mahkeme kararının menşe ülkede temyiz incelemesine konu edilmesi veya olağan temyiz süresinin sona ermemesi hallerinde tanıma veya tenfiz ertelenebilir veya reddedilebilir. Tanıma veya tenfizin reddedilmesi, daha sonra tekrar kararın tanıma veya tenfizi için başvurulmasını engellemez.

Madde 5

Tanıma ve Tenfiz Esasları

1. Bir karar, aşağıda belirtilen şartlardan birinin varlığı halinde tanınabilir ve tenfiz edilebilir:
 - a. Aleyhine tanıma ya da tenfiz istenen kişinin menşe ülkedeki yargılamaya taraf olduğu tarihte mutad meskeni menşe ülkede ise,
 - b. Aleyhine tanıma ya da tenfiz istenen gerçek kişinin menşe ülkedeki yargılamaya

- taraf olduğu tarihte işyeri merkezi menşe ülkede ise ve söz konusu kararın temelini oluşturan iddia bu işletmenin faaliyetlerinden kaynaklanıyor ise,
- c. Aleyhine tanıma veya tenfiz talebinde bulunulan kişi, kararın temelini oluşturan ve, karşı iddialar dışındaki iddiaları ileri süren kişi ise,
- d. Davalı, menşe ülkedeki yargılamanın tarafı haline geldiği tarihte menşe ülkede ayrı bir tüzel kişiliği olmaksızın şube, acente veya diğer türden kuruluşları işletiyor ise ve kararın temelini oluşturan iddialar söz konusu şube, acente veya diğer türden kuruluşun faaliyetlerine ilişkin ise,
- e. Davalı, kararın verildiği yargılama esnasında menşe ülkedeki mahkemenin yetkisine açıkça rıza göstermiş ise,
- f. Davalı, yetki ve yetki kullanımına ilişkin itirazın menşe ülke hukuku uyarınca kabul edilmeyeceğinin kesin olması durumu hariç olmak üzere, esasa ilişkin iddia ve savunmalarını yaparken menşe ülkedeki zaman aralığı içerisinde mahkemenin yetkisine itiraz etmemiş ise,
- g. Sözleşmesel yükümlülüğe ilişkin mahkeme kararı ve bu kararın, davalının işleme ilişkin faaliyetlerinin o Devlet ile maksatlı ve önemli bir bağlantı ihtiva etmemesi kaydıyla (i) taraflar arasındaki anlaşmaya veya (ii) taraflar arasında anlaşma olmaması halinde sözleşmeye uygulanacak hukuka uygun olmak üzere o yükümlülüğün ifasının yerine getirildiği ülke mahkemeleri tarafından verilmiş olması,
- h. Bir gayrimenkulün kiralanmasına ilişkin karar ve kararın gayrimenkulün bulunduğu Devlet mahkemesi tarafından verilmesi,
- i. Sözleşmesel talep aynı davalıya karşı söz konusu aynı hak talebi ile birlikte yöneltilmiş ise menşe ülkede bulunan taşınmaz mal üzerindeki aynı hak ile güvence altına alınan sözleşmesel yükümlülüğe ilişkin bir karar,
- j. Ölüm, fiziksel yaralanma, maddi varlıklara yönelik zarar veya kayıptan kaynaklanan ve zararın nerede meydana geldiği önem arz etmeksizin menşe ülkede gerçekleşen zarara doğrudan neden olan davranış veya ihmale ilişkin olan bir karar,
- k. Aşağıdaki bentlerdeki şartların bulunması kaydıyla, gönüllü olarak oluşturulan ve yazılı olarak kanıtlanan bir tröst'ün geçerliliği, kurulması, etkileri, idaresi veya çeşitleri ile ilgili bir karar:
- i. davanın açıldığı tarih itibarıyla menşe ülkedeki mahkemelerin bu meselelerle ilgili ihtilafları çözmekle yetkili mahkemeler olarak tröst senedinde belirlenmesi,
- ii. davanın açıldığı tarih itibarıyla menşe ülkedeki mahkemelerin, zımni ya da açık şekilde, tröst'ün esas idaresinin yapılacağı yer olduğunun belirlenmiş olması,

Bu paragraf yalnızca tröst ilişkisi içerisinde olan veya daha önce olmuş olan taraflar arasındaki tröst'ün iç hususlarına ilişkin kararlar bakımından uygulama alanı bulacaktır.

l.

- i. asıl dava konusu işlem veya olaydan kaynaklanması kaydıyla karşı davacı lehine sonuçlanan veya
- ii. ileri sürememe yasağının engellenmesi için menşe ülke hukuku uyarınca zorunlu tutmadıkça karşı davacı aleyhine sonuçlanan

Karşı dava hakkındaki karar,

m.münhasır mahkeme seçimi anlaşması hariç bir şekilde yapılan veya yazılı bir şekilde ya da herhangi bir iletişim yöntemi ile daha sonra erişilebilir hale getiren bir yöntemle oluşturulan anlaşma çerçevesinde yetkili kılınan mahkeme tarafından verilen bir karar,

Bu paragrafta belirtilen münhasır mahkeme seçimi anlaşması; iki ya da daha fazla taraf arasında spesifik bir hukuki ilişkiden kaynaklanan ya da bu ilişkiden doğabilecek uyuşmazlıkların bir Devlete ait mahkeme ya da bir ülkenin bir veya daha fazla mahkemesi tarafından çözülmesi için ve diğer tüm mahkemelerin yetkisinin kaldırılması amacıyla akdedilen anlaşmayı ifade etmektedir.

2. Tanıma veya tenfiz talebi, asıl olarak kişisel, aile veya evle ilgili (tüketici) amaçlarla hareket eden gerçek kişiye karşı tüketici sözleşmesine ilişkin konularda veya çalışana karşı çalışanın iş sözleşmesine ilişkin konularda istenir ise;
 - a. birinci paragrafın (e) bendi yalnızca, sözlü ya da yazılı rıza mahkemeye iletilmiş ise uygulanacaktır,
 - b. Birinci paragrafın (f) , (g) ve (m) bentleri ise uygulanmayacaktır.
3. Birinci paragraf hükmü, taşınmaz malların kiralanmasına ilişkin kararlar veya taşınmaz malların tesciline ilişkin karara uygulanmayacaktır. Bu tür kararlar, yalnızca, ilgili kararın taşınmazın bulunduğu yer mahkemesi tarafından verilmiş olması halinde tanıma ve tenfiz için uygun olacaktır.

Madde 6

Tanıma Tenfiz Bakımından Özel Şart

Taşınmaz mallar üzerindeki aynı haklara ilişkin kararlar, sadece ve sadece o taşınmaz menşe ülkede bulunuyor ise Madde 5'te yer verilen hükümlere bakılmaksızın tanıma ve tenfiz edilebilecektir.

Madde 7

Tanımaya ve Tenfizden Reddi

1. Kararın tanınması ve tenfizi aşağıdaki koşullarda reddedilebilir:
 - a. İddialara ilişkin temel unsurları içeren beyanlar dâhil olmak üzere yargılamayı başlatan ya da bu niteliğe eşit bir belgenin,
 - i. Davalı, menşeyi ülkenin hukuku tebligata itiraza izin veriyorsa menşeyi ülkedeki mahkeme önünde hazır bulunmuş ve tebligata ilişkin bir itirazda bulunmaksızın davasını sunmuş olmadıkça, bu belgenin davalıya savunmasını hazırlamasına imkan verecek zamanda ve şekilde tebliğ edilmemiş olması, veya
 - ii. Davalıya tebligatın, başvuru ülkesinde yapılması halinde, başvuru ülkenin tebligata ilişkin temel prensiplerini ihlal edecek şekilde yapılmış olması.
 - b. Mahkeme kararının hile ile elde edilmesi,
 - c. Tanımaya ve tenfizden, başvuru ülkenin usul hukuku adaletine ilişkin temel ilkeleriyle uyuşmadığı durumlar ve bu ülkenin güvenliğini ve egemenliği ihlal eden durumlar dâhil olmak üzere, başvuru devletin kamu düzenine açıkça aykırılık teşkil etmesi,
 - d. Bir anlaşmada veya tröst senedindeki belirlemeye göre menşeyi ülke mahkemesi dışında bir devletin mahkemesinde görülmesi gereken uyuşmazlığın bunlara aykırı olarak söz konusu uyuşmazlığın görüldüğü menşeyi ülkedeki yargılama olması,
 - e. Kararın, davanın aynı tarafları hakkında başvuru devlette verilen bir karara aykırı nitelikte olması, veya
 - f. Kararın, başvuru ülkesinde tanımaya ve tenfiz şartlarını taşıyan, önceki bir başka Devlet mahkemesi tarafından aynı taraflar ve aynı dava konusu hakkında verilen bir mahkeme kararına aykırı olması.
2. Tanımaya ve tenfizden, aynı taraflar arasındaki aynı dava konusunun başvuru devlette derdest bir dava konusu olması ve;
 - a. Başvuru devletteki yargılamanın, menşeyi ülke mahkemesinden önce başlamış olması,
 - b. Başvuru devlet ile uyuşmazlık arasında sıkı ilişki bulunması,hallerinde ertelenebilir ya da reddedilebilir.

Bu maddeye göre verilen red kararı, sonradan tanımaya ve tenfiz başvurusu yapılmasını engellemeyecektir.

Madde 8

Ön Sorunlar

1. Ön soruna ilişkin bir karar, bu Anlaşma'nın uygulanmayacağı bir mesele hakkında ise veya Madde 6'da belirtilen hususlarda söz konusu maddede yer alan mahkeme dışındaki bir mahkeme tarafından verilmiş olması halinde bu Anlaşma kapsamında tanıma veya tenfiz edilemez.
2. Bu Anlaşma'nın uygulanmayacağı bir mahkeme kararına veya Madde 6'da belirtilen mahkeme dışındaki bir mahkeme kararına dayanılarak verilen bir karara ilişkin olan, tanıma veya tenfiz talebi reddedilebilir.

Madde 9

Ayrılabilirlik

Bir kararın ayrılabilir bir bölümüne dair tanıma veya tenfiz kararı, hakkında başvuru yapılan bölüme ilişkin ya da o kararın bu Anlaşma kapsamında tanıma veya tenfize uygun olan kısmına ilişkin olarak verilir.

Madde 10

Zararlar

1. Bir kararın tanıma veya tenfizi, cezai tazminatlar dâhil, taraflardan birinin gerçek zarar ve ziyanını karşılamayacak bir tazminat şeklinde olması halinde reddedilebilir.
2. İlgili mahkeme, menşe devlet mahkemesi tarafından yargılama ile ilgili masraf ve harcamaları kapsayacak şekilde karar tesis edilip edilmediğini ya da yargılama masraflarının ne kadarını kapsayacak şekilde karar tesis edildiğini dikkate almalıdır.

Madde 11

Mahkeme İçi Sulh Anlaşmaları

Bir Âkit Devlet mahkemesi tarafından onaylanan ya da bir Âkit Devlet mahkemesinde gerçekleşen yargılama esnasında yapılan ve menşe ülkesinde mahkeme kararı olarak icra edilebilir olan sulh anlaşmaları, bu Anlaşma uyarınca mahkeme kararı gibi tenfiz edilir.

Madde 12

Mahkemeye Sunulacak Belgeler

1. Tanıma talebinde veya tenfiz başvurusunda bulunan taraf aşağıdaki belgeleri sunmak zorundadır:
 - a. Mahkeme kararın tam ve onaylı bir örneği,
 - b. Bir tarafın yokluğunda karar verilmiş ise, yargılamaya ilişkin veya bu eşdeğerde

- belgenin yokluğunda karar verilen tarafa iletildiğine dair aslı veya onaylanmış örneği,
- c. Mahkeme kararının menşe devlette etkili veya icra edilebilir olduğunu ispatlayan herhangi bir belgeyi,
- d. 11. maddede düzenlenen hallerde, (adli memurlar da dâhil) menşe devlet mahkemelerince verilen, mahkeme içi sulh anlaşmasının veya bir kısmının menşe ülkede mahkeme kararı gibi icra edilebildiğini gösteren bir belge.
2. Mahkeme kararının içeriğinden bu Bölüm’de aranan şartların gerçekleşip gerçekleşmediğinin anlaşılması mümkün değilse, tanıma veya tenfiz talep edilen mahkeme gerekli herhangi belgeyi talep edebilir.
3. Tanıma veya tenfiz başvurusuna, mahkeme kararına ilişkin olarak menşe ülke mahkemesi (adli memur dâhil) tarafından verilen ve Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı tarafından tavsiye edilen ve yayınlanan şekildeki bir belge de eklenebilir.
4. Bu maddede belirtilen belgelerin başvuru devletinin resmi dilinde olmaması halinde, aksi başvuru devlet hukukunda düzenlenmediği sürece, söz konusu belgelerin ilgili Devletin resmi dilinde onaylı tercümeleri sunulmalıdır.

Madde 13

Usûl

1. Bu Anlaşma’da aksi düzenlenmedikçe, kararın tanınması, tenfiz edilebilirliğinin tespiti veya tenfiz edilebilirliğinin tescili ve kararın icrasına, başvuru devlet hukuku uygulanır. Başvuru devlet mahkemesi seri bir şekilde gerekli usulü gerçekleştirmelidir.
2. Başvuru devlet mahkemesi, tanıma veya tenfiz başka bir Devlette talep edilmesi gerektiğini öne sürerek bir kararın tanınması veya tenfizini reddedemez.

Madde 14

Yargılama Masrafları

1. Âkit Devletlerden birinde diğer bir Âkit Devlette verilen kararın tanınması veya tenfizi için başvuruda bulunulması halinde, talepte bulunan taraftan, yabancı vatandaş olduğu veya başvuru ülkede yerleşik olmadığı ya da orada ikamet etmediği gerekçesiyle hiçbir ad altında teminat, kefalet veya depozito istenemez.
2. Bir Âkit Devlette, birinci fıkra veya işlemlerin yapıldığı Devlet yasası gereği, teminat, kefalet veya depozito şartlarından muaf tutulan herhangi bir kişiye karşı yapılan işlemlerin masraf veya giderlerinin ödenmesine ilişkin bir emir, emrin lehine olduğu kişinin başvurusu üzerine herhangi bir diğer taraf Devlette uygulanabilir hale getirilebilir.

3. Bir Devlet, birinci fıkrayı uygulamayacağına karar verebilir ya da mahkemelerinden hangilerinin birinci fıkrayı uygulamayacağını beyan edebilir.

Madde 15

Milli Hukuk Uyarınca Tanıma ve Tenfiz

Madde 6 hükmüne aykırı olmamak üzere, bu Anlaşma mahkeme kararlarının iç hukuk uyarınca tanıma veya tenfizlerinin yapılmasına engel teşkil etmez.

Bölüm 3. Genel Hükümler

Madde 16

Geçici Hüküm

Menşe devlette yargılamanın başladığı tarihte menşe devlet ve başvuru devlet arasında bu Anlaşma yürürlükte ise, işbu Anlaşma kararların tanınması ve tenfizine uygulanır.

Madde 17

Tanıma ve Tenfizi Sınırlayan Beyanlar

Bir Devlet, tarafların başvuru ülkede ikamet ediyor olması ve, menşe ülke mahkemesinin yeri hariç, taraflar arasındaki ilişkinin ve uyumsuzluk ile ilgili diğer tüm unsurların yalnızca başvuru ülke ile bağlantılı olması halinde, başka bir Âkit Devlet mahkemesinde verilen kararın tanınması ve tenfizini reddedeceği yönünde beyanda bulunabilir

Madde 18

Özel Konulara Yönelik Beyanlar

1. Bir Devletin, bu Anlaşmayı belirli bir hususta uygulamamakta güçlü bir menfaati bulunuyorsa, bu Devlet Anlaşma'nın bu hususta uygulanmayacağını beyan edebilir. Böyle bir beyanda bulunan Devlet, beyanın gerektiğinden daha geniş olmamasını ve kapsam dışında bırakılan hususun açık ve kesin olarak belirlenmesini temin etmelidir.
2. Bu hallerde işbu Anlaşma,
 - a. Beyanda bulunan Âkit Devlette,
 - b. Beyanda bulunan Âkit Devlet mahkemesi tarafından verilen bir kararın tanınmasının ya da tenfizinin istendiği bir diğer Âkit Devlette uygulanmayacaktır.

Madde 19

Bir Devlete İlişkin Verilen Kararlara Yönelik Beyanlar

1. Bir Devlet, aşağıda sayılanlardan birinin taraf olduğu uyuşmazlıklara ilişkin mahkeme kararları bakımından bu Anlaşma'nın uygulanmayacağını beyan edebilir:
 - a. O Devlet veya o Devlet adına hareket eden gerçek bir kişinin,
 - b. O Devletin bir temsilcisinin ya da Devletin temsilcisi adına hareket eden gerçek bir kişinin.

Beyanda bulunan Devlet bu beyanın gerekenden daha geniş olmadığından ve bu beyanın açıkça ve tam olarak tanımlandığını temin etmelidir. Beyan, mahkeme kararının devletin, bu Devletin temsilcisinin ya da her ikisinden biri için hareket eden kişinin, menşe devlet mahkemesinde davacı ya da davalı olup olmamasına göre ayırım yapar nitelikte olmamalıdır.

2. Birinci fıkra uyarınca beyanda bulunan Devletin mahkemesi tarafından verilen kararın tanınması ve tenfizi, o beyanda bulunan Devlet veya başvuru devlet, bunlardan birine ait kurumların ya da bunlardan biri adına hareket eden gerçek kişilerden herhangi birinin uyuşmazlığın tarafı olması halinde reddedilebilir.

Madde 20

Yeknesak Yorum

Bu Anlaşma'nın yorumlanmasında Anlaşma'nın uluslararası karakteri ve uygulanmasında yeknesaklığı teşvik etme gerekliliği dikkate alınmalıdır.

Madde 21

Anlaşma'nın Uygulanmasının İncelenmesi

Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Genel Sekreterliği, bu Anlaşma'nın uygulanmasının incelenmesi için, her türlü bildirim dâhil, gerekli düzenlemeleri yapar ve Genel İşler ve Politika Konseyine rapor verir.

Madde 22

Birleştirilmemiş Hukuk Sistemleri

1. Bu Anlaşmada ele alınan herhangi bir konuya ilişkin farklı bölgesel birimlerde geçerli olan iki veya daha fazla hukuk sistemlerinin uygulandığı bir Devletle ilgili olarak:
 - a. Bu devletin hukuk ve usulüne yönelik yapılan atıflar, uygun olan hallerde ilgili bölgesel birimde yürürlükte olan hukuka veya prosedüre,
 - b. Bu devlete ait mahkeme veya mahkemelere yönelik yapılan atıflar uygun olan hallerde ilgili bölgesel birimde yer alan mahkeme veya mahkemelere,

- c. Bu devletle ilgili bir bağlantıya yönelik yapılan atıflar, uygun olan hallerde ilgili bölgesel birim ile ilgili bir bağlantıya,
 - d. Bu devletle ilgili bir bağlama noktasına yapılan atıf, uygun olan hallerde ilgili bölgesel birimle ilgili bir bağlama noktasına yapılmış sayılır.
2. Fıkra 1 hükmü dikkate alınmaksızın, farklı hukuk sistemlerinin uygulandığı iki veya daha fazla bölgesel birime sahip bir Âkit Devlet, yalnızca farklı bölgesel birimleri içeren durumlara bu Anlaşmayı uygulamakla yükümlü değildir.
 3. Farklı hukuk sistemlerinin uygulandığı iki veya daha fazla bölgesel birime sahip bir Âkit Devletin bir bölgesel birimde bulunan mahkemesi, diğer bir Âkit Devlet tarafından verilen ve kendi devletinin diğer bir bölgesel birimde bulunan mahkemesi tarafından bu Anlaşma uyarınca tanınmış ya da tenfiz edilmiş olan mahkeme kararını salt bu nedenle tanımak ya da tenfiz etmek zorunda değildir.
 4. Bu madde Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütleri bakımından uygulanmayacaktır.

Madde 23

Diğer Uluslararası Düzenlemelerle İlişki

1. Bu Anlaşma, kendisinden önce ya da sonra imzalanan, Âkit Devletler bakımından yürürlükte olan diğer anlaşmalarla mümkün olduğunca uyumlu olacak şekilde yorumlanacaktır.
2. Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden biri tarafından daha önce imzalanmış olan bir anlaşmanın uygulanmasına etki etmeyecektir.
3. Bu Anlaşma, kendisinden sonra imzalanan ve yine bu Anlaşma'nın Âkit Devleti olan bir devlet mahkemesince verilen kararların tanınması ve tenfizine yönelik olan bir anlaşmanın uygulanmasına etki etmeyecektir. Diğer anlaşmada yer alan hiçbir düzenleme, bu anlaşmaya taraf olmayan Devletlere ilişkin 6. Maddede belirtilen yükümlülükleri etkilemeyecektir.
4. Bu Anlaşma, aşağıda sayılan hallerde, işbu Anlaşma'nın tarafı olan Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütlerine ait kuralların Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütleri'nin üyesi olan bir Âkit Devlet mahkemesi tarafından verilen kararlarının tanınması ve tenfizine ilişkin uygulamasını etkilemeyecektir
 - a. kuralların bu Konvansiyonun imzalanmasından önce kabul edildiği hallerde,
 - b. kuralların bu Konvansiyonun imzalanmasından sonra kabul edildiği ancak Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütlerine üye olmayan Âkit Devletin Madde 6'da belirlenen yükümlülüklerine etki etmediği hallerde.

Bölüm 4. Son Hükümler

Madde 24

İmza, Tasdik, Kabul, Onama veya Katılma

1. Bu Anlaşma tüm Devletlerin imzasına açıktır.
2. Bu Anlaşma, imzalayan Devletlerin tasdik, kabul veya onamasına tabidir.
3. Bu Anlaşma tüm Devletlerin katılımına açıktır.
4. Tasdik, kabul, onama veya katılma belgeleri Anlaşmanın tevdi ülkesi olan Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığı'na tevdi edilecektir.

Madde 25

Birleştirilmemiş Hukuk Sistemlerine İlişkin Beyanlar

1. Bir Devletin Anlaşmada yer alan konulara ilişkin farklı hukuk sistemleri barındıran iki veya daha fazla bölgesel birimi varsa, bu Anlaşma'nın tüm bölgesel birimlerini veya bir veya daha fazlasını kapsayabileceğini beyan edebilir. Bu beyan, Anlaşma'nın uygulanacağı bölgeyi açık şekilde ifade etmelidir.
2. Eğer bir Devlet bu madde kapsamında hiçbir beyanda bulunmazsa, işbu Anlaşma tüm bölgesel birimlerde uygulanır.
3. Bu Madde Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütlerine uygulanmaz.

Madde 26

Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütleri

1. Egemen Devletler tarafından kurulan Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütleri, bu Anlaşma'da düzenlenen tüm veya bazı konularda yetkili olması halinde, bu Anlaşma'yı imzalayabilir, kabul edebilir, onayabilir veya Anlaşma'ya katılabilir. Bu durumda, ilgili Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü, bu Anlaşma'da düzenlenen konularda yetkili olduğu oranda, bir Taraf Devletin hak ve yükümlülüklerine sahip olur.
2. Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü, imza, kabul, onama veya katılma esnasında bu Anlaşma'da düzenlenen hangi konularda Üye Ülkelerinin yetkilerini Örgüte devrettiğini yazılı olarak tevdi ülkesine bildirir. Örgüt, bu paragraf uyarınca yaptığı son bildirimde belirtilen yetki alanında gerçekleşen değişiklikleri derhal yazılı olarak tevdi ülkesine bildirmelidir.
3. Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi bakımından, Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü 27. Madde'ye uygun olarak Üye Ülkelerinin Anlaşma'ya taraf olmayacağını bildirmediği, Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü tarafından tevdi edilen belgeler dikkate alınır.

4. Bu Anlaşma'da Âkit Devlet veya Devlet'e yapılan tüm atıflar, Anlaşma'ya Taraf olan Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü'ne de yapılmış sayılır.

Madde 27

Bölgesel Ekonomik Entegrasyon

Örgütünün Üye Ülkeleri Olmaksızın Âkit Taraf Olması

1. Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü, imza, kabul, onama veya katılma esnasında bu Anlaşma'da düzenlenen tüm konularda yetkili olduğunu ve Üye Ülkelerinin Anlaşma'ya taraf olmayacaklarını ancak Örgütün imzası, kabulü, onaması veya katılımı ile bağlı olacaklarını bildirebilir.
2. Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü tarafından 1. paragrafa uygun olarak bir bildirim yapılması halinde, Âkit Devlet veya Devlet'e yapılan tüm atıflar, Örgütün Üye Devletlerine de yapılmış sayılır.

Madde 28

Yürürlüğe Giriş

1. Bu Anlaşma, ikinci Devletin Madde 24'te belirtilen tasdik, kabul, onama veya katılım belgesini tevdi etmesinden sonra Madde 29(2)'de belirtilen şekilde bildirim yapılmasına yönelik sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girmiş olacaktır.
2. Bundan sonra Anlaşma,
 - a. Daha sonra tasdik eden, kabul eden, onayan veya katılan her Devlet, Madde 29(2)'de belirtilen bildirim yapılmasına yönelik sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü,
 - b. 25. Madde uyarınca Anlaşma'nın uygulanacağı bölgesel birimler için, bu maddede belirtilen bildirim yapılmasını takiben üç ay geçtikten sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 29

Anlaşma Uyarınca İlişkilerin Kurulması

1. Bu Anlaşma, iki Devlet arasında bunlardan hiçbirinin diğer Devleti ikinci veya üçüncü paragraflarda yer alan şekilde tevdi ülkesine bildirimde bulunmadığı takdirde geçerli olacaktır. Bu türden bir bildirim olmaması halinde Anlaşma, iki taraf Devlet arasında, bildirim yapılabileceği sürenin bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girmiş olacaktır.
2. Bir taraf Devlet, Madde 32(a)'da belirtilen şekilde tevdi ülkesine yapılan bildirimden itibaren 12 ay içerisinde, diğer bir Devlet tarafından yapılan tasdik, kabul, onama

veya katılımın bu Anlaşma uyarınca iki devlet arasında ilişki kurma etkisine sahip olmadığını tevdi ülkesine bildirebilir.

3. Bir Devlet, madde 24(4)'e göre belgenin tevdi edilmesi üzerine, kendisinin tasdik, kabul, onama veya katılımının başka bir taraf Devlet ile kendisi arasında bu Anlaşma uyarınca ilişki kurma etkisine sahip olmadığını tevdi ülkesine bildirebilir.
4. Bir taraf Devlet ikinci ve üçüncü paragraflar uyarınca yaptığı bildirim her zaman geri alabilir. Bu geri alma, bildirim tarihini takip eden üç ayın bitimi sonrasındaki ayın ilk günü geçerli olacaktır.

Madde 30

Beyanlar

1. Madde 14,17,18,19 ve 25'te düzenlenen beyanlar imza, tasdik, kabul, onama veya katılma anında veya daha sonra yapılabileceği gibi, her zaman değiştirilebilir veya geri alınabilir.
2. Beyanlar, değişiklikler ve geri almalar tevdi ülkesine bildirilmelidir.
3. İmza, tasdik, kabul, onama veya katılma anında yapılan bu beyanlar bu Anlaşma'nın ilgili Devlette yürürlüğe girmesiyle aynı anda yürürlüğe girer.
4. Daha sonra yapılan beyanlar ile beyanlara ilişkin değişiklik ve beyanın geri alınması ilgili bildirim tevdi ülkesine ulaşmasını takiben üç ay geçtikten sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.
5. Daha sonra yapılan beyanlar ile beyanlara ilişkin değişiklik ve beyanların geri alınması ile ilgili bildirim, bu bildirim etki edeceği tarihten önce o Devlet mahkemeleri nezdinde başlatılmış olan yargılamalardan doğacak kararlara uygulanmaz.

Madde 31

Fesih

1. Bir Âkit Devlet, tevdi ülkesine hitaben yazılı bir bildirimle bu Anlaşmayı feshedebilir. Fesih, Anlaşmanın uygulandığı birleştirilmemiş bir hukuk sistemine sahip bir Devletin bazı bölgesel birimleriyle sınırlı olabilir.
2. Fesih, ilgili bildirim tevdi ülkesine ulaşmasını takiben 12 ay geçtikten sonraki ayın ilk günü geçerli olacaktır. İlgili bildirimde feshin geçerli olması için daha uzun bir süre belirlenmişse, fesih bildirim tevdi ülkesine ulaşmasını takiben belirtilen daha uzun sürenin geçmesiyle fesih geçerli olacaktır.

Madde 32

Tevdi Ülkesi Tarafından Yapılan Bildirimler

Tevdi ülkesi, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Üyelerine ve 24, 26 ve 27. Maddeler uyarınca Anlaşmayı imzalayan, tasdik eden, kabul eden, onayan veya katılan diğer Devletlere ve Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütlerine aşağıdakileri bildirmelidir:

- a. 24, 26 ve 27. Maddelerde düzenlenen imza, tasdik, kabul, onama ve katılımlar;
- b. Bu Anlaşma'nın 28. Madde uyarınca yürürlüğe girdiği tarih;
- c. 26, 27, 29 ve 30. Maddelerde düzenlenen bildirimler, beyanlar ve değiştirilen ya da geri alınan beyanlar;
- d. 31. Maddede düzenlenen fesihler.

İşbu sözleşmeyi, aşağıda imzası bulunan, usulüne uygun şekilde yetkilendirilenler imzalamışlardır.

Lahey'de 2 Temmuz 2019'da, her iki metin aynı şekilde geçerli olmak üzere, Fransızca ve İngilizce olarak, Hollanda Krallığı Hükümeti arşivlerine teslim edilecek ve onaylı bir örneği, diplomatik yoldan Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Yirmi İkinci Toplantısı Üyesi

Devletlere tevdi edilecek tek bir nüsha olarak tanzim edilmiştir.